

SŁOWO

WILNO, Środa, 22 listopada 1933 r.

Redakcja i Administracja: Wilno, Zamkowa 2. Główna ul. godz. 8 do 4. Telefon: Redakcja—17-82. Administracja—224

PRENUMERATA miesięczna z odniesieniem do domu, lub z przesyłką pocztową 4 zł. zagranicę 7 zł. Konto czekowe PKO Nr. 80259. W sprzedaży detalicznej jeden numer 20 gr.

Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem. Redakcja rękopisów niezamówionych nie zwraca. Administracja nie odpowiada za zastrzeżenia co do rozmieszczenia ogłoszeń.

CENY OGŁOSZEŃ: wiersz milimetrowy jednorzędowy na stronie 2-ej i 3-ej gr. 40. Za tekstem 15 gr. Komunikaty oraz nadawane milimetr 50 gr. Kronika reklamowa milimetr 60 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Zagraniczne 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do miejsca. Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie. Za dostarczenie n-ru dowodowego 20 gr.

PRZEDSTAWICIELSTWA:

- BARANOWICZE — ul. Szepetyckiego — A. Laszuk.
- GŁĘBOKIE — ul. Zamkowa 14 Księg. W. Włodzimierowa.
- GRODNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
- HORODZIEJ — Księgarnia Kol. „Ruch”.
- KLECK — Słup „Jedność”.
- LIDA — ul. Suwalska 13 — S. Mateski.
- LUNINIEC — Księgarnia Kol. „Ruch”.
- MOŁODECZNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
- NIESWIEZ — ul. Ratuszowa — Księgarnia Jazwińskiego.
- NOWOGRODEK — Kłosek St. Michalskiego.
- N-SWIECIANY — Księgarnia T-wa „Ruch”.

- DRUJA — Kowlin.
- OSZMIANA — Księgarnia Spółd. Naucz.
- PODOBRODZIE — ul. Wileńska 15. Turwicz.
- PINSK — Księgarnia Polska — St. Bednarski.
- POSTAWY — Księgarnia Polskiej Macierzy Szkolnej.
- STOLPCE — Księgarnia T-wa „Ruch”.
- SŁONIM — Księgarnia J. Ryppa ul. Mickiewicza 10.
- SMORONIE — Stowarzyszenie Przyjaciół Oświaty.
- ST. SWIECIANY — M. Lewin — Biuro gazetowe ul. 3 Maja 9.
- SZARAKÓWSZCZYNA — M. Mindel, skład apt. „ny”.
- WOŁOZYŃ — Liberman, Kłosek gazetowy.
- WARSZAWA — Kłosek Księg. Kol. „Ruch”.

Dwugłos o Palestynie

OD REDAKCJI: Od Tatara i od Żyda otrzymano artykuły, polemizujące z artykułem p. Wład. Studnickiego o mandacie palestyńskim dla Polski.

P. Tuhan-Baranowski ma dużo racji w swym artykule twierdząc, że Anglia nie da sobie mandatu palestyńskiego odebrać.

P. Hirsberg odbiega od swoich współwyznawców, którzy w prasie żargonowej i nie-żargonowej prychylnie ustosunkowali się do artykułu p. Wład. Studnickiego, oczywiście czyniąc pewne zastrzeżenia co do niektórych ustępów. P. Hirsberg nie jest sjonistą i to właśnie jest źle. Najłatwiej jest nam się porozumieć z żydami ortodoksyjni lub żydami sjonistami, o. czyżwiec jolainie wobec Polski ustosunkujemy. Przyjmujemy oczywiście, że program sjonistów nie ogranicza się do Palestyny. Natomiast pomysły p. Hirsberga co do kolonizacji żydów na Polesiu muszą ze stanowiska państwowego państwowego budzić zupełnie zrozumiałe i bardzo nawet żywy protest.

Więści z Palestyny

Walka, jaka od kilku lat toczy się w Palestynie pomiędzy Arabami i Żydami, wchodzi na nowe tory. Wiadome jest, że Żydzi wszystkie swe wysiłki kierują ku nabywaniu od Arabów ziemi. Na ten cel nie szczędzą oni wpływów i środków, o których wiemy, że są potężne. Ludzie o słabej woli ulegają pokusie i ziemi, na której od wieków siedzieli, sprzedają za wysoką cenę. Żydzi, a strawniwszy pieniądze, narzekają i swego postępu żałują. Szczęść oni niezadowolone i stanowią łatwowolny element, gotowy w każdej chwili wybuchnąć. Z tych nastrojów korzystają zapalczywi Arabowie, powodując cały szereg krwawych zajść, o których dowiadujemy się z gazet europejskich i arabskich. Żydzi dla swej obrony ufornowali oddziały, gotowe w każdej chwili spisać swym współbraciom z pomocą. Narazie zbiorne konflikty pomiędzy stronami nie dają żadnego rezultatu, bo Żydzi swych zamiarów stopniowego podbicia Palestyny nie zaniechają. Wysoki Komisarz angielski stara się nie dopuścić do gwałtów, wzbudzających skłębienie Arabów w jednym miejscu, ale bywa wspaniałym okoliczności, gdy zapomnie temu nie sposób, tak np. Arabowie schodzą się pojedynczo na piątkowe nabożeństwo do sławnego na cały świat meczetu Omara w Jeruzolimie, wychodzą stamtąd tłumem i dosyć wówczas najmniejszej iskrzy, aby stał się incydent.

Wielki Mufti w Jeruzolimie Hadż Emia El-Husejini, człowiek o wysokiej kulturze, stołej na czele ruchu nacjonalnego Arabów, nie jest zwolennikiem gwałtów; przeciwnie, chce on podnieść kulturę Arabów, obudzić w nich ducha, wskrzęsić w nich stare tradycje arabskie. Tego wszystkiego można dokonać, zakładając w większych ośrodkach uczelnie, gdzie młodzież arabska mogłaby się kształcić bez wielkich nakładów pieniężnych. Aby zebrać pieniądze, mufti Husejini, razem z Ahab paszą, b. ministrem Egiptu, odbywał podróże po krajach muzułmańskich, docierając nawet do Indji. Był on w Bagdadzie, Basorze. W Sime został przyjęty z wielkimi honorami przez władze angielskie, a w Bombaju stoisycyście tłum zrobił muftiemu gorące owacje, widząc w nim nie tylko muftiego co t.j. wyższego dostojnika muzułmańskiego, ale i wodza duchowego całego ruchu nacjonalnego. Podróż muftiego miała charakter wielkiej manifestacji. Rezultaty podróży, jak podają gazety arabskie, są znaczne: zmarł król Irak Fajsal wydał listę składek, a nazam Deli Hajder-Abadu wykazał niezwykłą, prawdziwie królewską hojność, ofiarowując na uniwersytet w Jeruzolimie 50 tysięcy funtów.

Zbranych pieniędzy starczy podobno nie tylko na założenie uniwersytetu, ale i na inne cele. Otóż mufti ma zamiar skupować ziemię od tych Arabów, którzy chętniej jej się pozbyli, tem samem, przeszkodzi on przejęciu ziemi do rąk żydowskich. Żydzi naturalnie nie chcą pozostać w tyle i cena ziemi uprawnej, znacznie się podniosła. Nietrudno przewidzieć, że w danym wypadku zwycięży ten, w czym posiadani okaże się większy kapitał, a że pieniędzy Żydzi będą mieli wiele, to nie ulega wątpliwości.

O impecie, z jakim Żydzi prowadzą akcję podboju Palestyny, czytając uważnie czytają dobrze widać; podnoszą alarm i Arabowie... W szybkim tempie zbliża się czas rozstrzygnięcia kwestji żydowskiej w Palestynie i nie sądzę, aby zatłoczenie tej sprawy udało się przeprowadzić drogą wzajemnego porozumienia, świadczą o tem ostatnie wieści o licznych krwawych manifestacjach — zaburzeniach w Palestynie. Manifestacja Arabowie nie tylko przeciwko Żydom, ale i przeciw Anglikom.

Narazie wszelkie takie wystąpienia Arabów uda się stłumić, lecz wskazują one na to, czego mogą Żydzi oczekiwać w przyszłości.

W „Słowie” Nr. 310 ukazał się artykuł „O mandacie palestyński”; autor podaje w nim receptę, za pomocą której kwestja palestyńska byłaby zatwierdzona, a mianowicie: 1) Arabowie wysiedlają się z Palestyny do Syrii, Iraku, Arabji, Sudanu, Trypolisu, Tunisu, Algieru, Marokko i Egiptu. 2) Anglia odstąpi swój mandat Polsce. 3) Palestyna pomiędzy siebie 3 miliony Żydów i skolonizowaną w taki sposób kraje, stanie się pierwszorzędną placówką na bliższym wschodzie.

Anglia nigdy się nie zgodzi ustąpić swego mandatu Polsce. Co może ją obchodzić

3-ich milionowa ludność żydowska w Polsce. Ma ona swe cele, do których dąży wytrwale i cele te osiąga. Jak tylko wybuchła wojna światowa, Anglia prędko zorientowała się, że Palestyna, Syryja, bagdadzka kolej żelazna i połączenie z zatoką Perską, stanowią laskomy kasek. Wysłała się do Arabów sprytny i energiczny, dobrze obeznany z narzeczaniami arabskimi pułkownik Lawrence. Nawiązuje on stosunki z ludnością, wynajdując i należycie ocenia Fajsala, zasypując złotem szeregów arabskich, obiecuje ludności złote góry i powstanie Arabów gotowe. Łączą się z Arabami oddziały angielskie i w rezultacie Turcja na tym froncie cierpi porażkę. Następuje Wersal. Tarcia Anglii z Francją. Wkońcu Francja, nie parząc ręką o gorące kasztany, otrzymuje Syryję, Anglia Palestynę, tworzą się drobne państewka muzułmańskie, a Irak dostaje Fajsal, przyjaciela i zwolennika Anglii.

Po tych wszystkich trudach i ofiarach z ludzi i złota, miałyby Anglia ustąpić mandat Polsce? Wszak nie do Palestynę jej chodzi! Niech tylko podwinie się noga Francuzom! Damaszek i Bagdad dostaną się Anglikom.

Gdyby nawet Polska otrzymała mandat, to w jaki sposób może ona urzeczywistnić przesiedlenie Arabów do innych krajów muzułmańskich? Trzeba byłoby naprzód uzyskać zgodę przesiedlanych Arabów, zapłacić im za ziemię, uzyskać zgodę państw, do których Arabowie palestyńscy wyemigrują, i wreszcie odnaleźć dla nich stosowne miejsce dla osiedlenia. Wiele kłopotu sprawia prze prowadza jedną rodzinę na inne mieszkanie; o wiele trudniej przesiedlić wioskę, a cóż dopiero mówić o całym narodzie. Dodać przy tem należy, że żyne pola, posiadające wodę, we wspomnianych wyżej państwach muzułmańskich, wszystkie są zajęte, osiedlać przeto emigrantów trzeba byłoby w pustyni na piaskach, lub w miejscowościach skalistych, nie zdolnych wyżyć ani ludzi, ani ich trzody. Jakkich na to trzeba byłoby kapitałów? Dodać Żydzi? Zgoda, ale prócz tego potrzeba na jeszcze ochrona, t.j. pomoc militarna. Skąd ją wziąć? Polska da? Nie do pomysłomianawet. Ma ona inne zadania i jej nie do arabskich awantur. I jeszcze: jakim prawem obec moarstwo będzie przesiedlać naród, od wieków siedzący na ziemi i dół niej przywiązany, czy nie będzie to w sprzeczności z artykułem 14 Wilsona?

Gdyby jednak w jakimś nadzwyczajnym sposobie pierwsze dwa zadania były rozwiązane, nie przeczę, że Żydzi potrafiliby przy kulturze rolniczo-ogrodowej i przy swej umiętności handlowej, stworzyć w Palestynie ośrodek, przypominający Belgię. Ale nadzwyczajne rzeczy obecnie nie dzieją się, trzeba przeto liczyć się z rzeczywistością.

Masowa emigracja żydowska, gorączka przy zakupowaniu ziemi, wywołują u Arabów obawę, o swą egzystencję, o swój byt, stąd zaburzenia i manifestacje.

Stefan Tuhan-Baranowski.

W kwestji żydowskiej — proszę o głos

PROJEKT PROF. STUDNICKIEGO

Prof. Władysław Studnicki poruszył niedawno tem w „Słowie” zagadnienie żydowskie. Stanowisko, które zajął, streszcza się następująco:

Palestyna winna zmniejszyć równo tyle emigrantów, ile jest Żydów w Polsce, która jest zatem szezególnie zainteresowana sprawą palestyńską, przy uzyskaniu mandatu mogłaby bowiem rozwinąć swoją kwestję żydowską.

Nie sposób zaprzeczyć, że z prof. Studnickim zgodzi się, niestety, bardzo wielu Polaków. Wielkie masy inteligencji, mieszczaństwa, nawet ziemiaństwo i chłopci, względnie mało mającej wspólnego z Żydami, podpisały się z największą gotowością pod projektem prof. Studnickiego.

Oczywiście, najwięcej znalazłoby się takich, którzy akceptując zasadę, t.j. exodus Żydów z Polski, zgłosiliby zupełną obojętność, dopóki Żydzi pojedną i czy mają miejsce pod słońcem dla osiedlenia się. Byliby to otwarci antysemitom, którym zresztą nie można odmówić w tem konsekwencji: odnosząc się bowiem zupełnie negatywnie do żydostwa polskiego i chcąc się go pozbyć nie myślał interesować się niem w chwili, gdy Żydzi znajdują się poza obrębem Polski.

Lapidarnie sformułował się zatem projekt prof. Studnickiego do dobrze znanego hasła: „Żydzi do Palestyny”. Modyfikacja polega tylko na tem, że do starej przesłanki przybywa rzekoma, lub rzeczywista troska o rezultat procesu wychodźczego. Przedewszystkiem zaś przybywa realizm polityczny; kto bowiem rzecza hasła, winien dbać o wykonanie. W danym więc wypadku musi myśleć o terenie przyszłego osiedlenia Żydów i zdecydować się na reglamentację ruchu wychodźczego. Można domyślać się, że korzyści, które Polska miałaby stąd odebrać, w rozumieniu prof. Studnickiego, oblałyby trudny, w rezultacie bowiem Polska nie tylko pozbyłaby się Żydów, lecz ponadto znalazłaby nową sferę poważnych wpływów.

ŻYDZI SĄ CIĘŻAREM

Prof. Studnicki uznaje za rzecz niesporną, że Żydzi są dla Polski ciężarem. Nie można bował wpać, że myśl ta leży u samych podstaw jego pomysłu. Wymienia wprawdzie tylko wielką liczbę ludności żydowskiej w Polsce i znaczący jej przyrost naturalny, oraz ciężki zarzut komunikowania armji, ale potrafiłby chyba z łatwością dołączyć obser-

Dookoła wyborów w Hiszpanji

Brak ostatecznych wyników. Nieporządku w biurach wyborczych

PARYŻ, PAT. — Z Madrytu donoszą, że w dniu 21 bm. po południu minister spraw wewnętrznych nie mógł udzielić jeszcze wyjaśnień co do rezultatów wyborów nie tylko na prowincji, ale i w samym Madrycie.

Według zapewnień „El Socialista” i „El Debate”, rezultaty wyborów w Madrycie są zupełnie wyraźne i niema potrzeby zarządzania ponownego głosowania, jak żąda tego minister spraw wewnętrznych. Dzienniki zaznaczają, że 11 mandatów w Madrycie winno być przyznane socjalistom, 6 pozostałym — prawicy.

Według oświadczenia komisji municypalnej, brak jeszcze danych z 20 biur wyborczych stolicy. Z drugiej strony donoszą, że w kilku biurach wyborczych zgineły dokumenty, wobec czego komisja municypalna nie może ustalić dokładnej liczby, dopóki dokumenty te nie zostaną odnalezione.

BANKRUCTWO SOCJAL-DEMOKRACJI.

RZYM PAT. — Agencja Stefania donosi, że w komentarzach o wyborach w Hiszpanji prasa włoska stwierdza, że rezultaty wyborów stanowią nowy dowód bankructwa socjal-demokracji.

Ustrój socjalistyczny w Hiszpanji upadł po bardzo krótkich doświadczeniach. Stanowi to dowód, że ludzie będący tam u władzy nie zdawali wpoić w obywateli nowej orientacji.

Parafowanie umowy polsko-niemieckiej w sprawie eksportu żyta i mąki

BERLIN PAT. — Polsko-niemiecka umowa w sprawie uregulowania polsko-niemieckiego eksportu żyta i mąki żytniej została wczoraj parafowana przez przedstawicieli obu rządów: ze strony Polski przez prof. Zygmunta Rawitę-

Gawronskiego, radcę handlowego poselstwa polskiego w Berlinie, ze strony Niemiec przez dr. Moritza, dyrektora ministerjalnego ministerstwa żywienia i rolnictwa Rzeczy. Podpisanie umowy nastąpi w najbliższych dniach.

Mowa tronowa króla Jerzego V-go na otwarciu sesji parlamentu brytyjskiego

LONDYN, PAT. Z tradycyjnym ceremoniałem król angielski dokonał dziś otwarcia nowej sesji parlamentu, wygłaszając mowę tronową, w której, po zwykłym zwrocie o przyjaznych stosunkach z innymi państwami, stwierdził co następuje:

WSPÓŁPRACA Z INNYMI RZĄDAMI

Rząd mój przedewszystkiem w usiłowaniach swych będzie popierał i podtrzymywał pokój światowy. Mając na względzie ten cel, rząd mój będzie szedł po linii współpracy z innymi rządami, aby doprowadzić do załatwienia skomplikowanej kwestji rozbrojenia, do zawarcia porozumienia, któreby było do przyjęcia dla wszystkich i osiągnięcia w końcu pozytywnych rezultatów długich prac konferencji rozbrojenkowej. Rząd mój zdecyd-

wany jest popierać wszelkie wysiłki współpracy międzynarodowej, zarówno przez akcję zbiorową bezpośrednio zapomocą Ligi Narodów, jak również przez pomocy wszystkich innych środków, któreby mogły wpłynąć na polepszenie stosunków między państwami.

PFACE NAD KONSTYTUCJĄ INDYJSKĄ

W dalszym ciągu swej mowy tronowej, król wyraził nadzieję, że mieszana komisja prawna, będzie mogła dokonać swych prac nad konstytucją indyjską. Król podkreślił, iż w roku ubiegłym zaznaczył się wzrost zaufania do możliwości rozwoju przemysłu i handlu brytyjskiego przez ściśle zastosowanie się do zasady kontroli, a jednocześnie wysiłki w kierunku ożywienia przedsiębiorczości. Wpłynęło to na stopniowy powrót narodu

Odroczenie konferencji rozbrojen. do stycznia zostało już zdecydowane

PARYŻ PAT. — Korespondent Havasa w Genewie donosi, że przedstawiciele wielkich mocarstw porozumeli się w sprawie zaproponowania odroczenia konferencji odroczenia do stycznia przed komisji głównej. Natomiast wymiana poglądów w sprawie kontynuowania prac przez komisje techn. napotkała na pewne trudności.

Mianowicie przedstawiciele Wielkiej Brytanji i Włoch sądzą, że prace komisji powinny być zawieszono w czasie prowadzenia akcji dyplomatycznej przez rządy państw zainteresowanych. Natomiast delegacja francuska, popierana przez Hendersona i Benesza, wyraża pogląd, że prace komisji technicznej powinna być prowadzo-

GENEWA PAT. — Agencja Havasa donosi z Genewy: Rozmowy dyplomatyczne w Genewie zakończyły się już. Simon wyjechał wczoraj wieczorem do Londynu. Komisja główna zbierze się dopiero 15 stycznia. Pomimo to konferencja rozbrojenowa kontynuuje swe prace. Prezydium zbierze się we środę, a sprawozdawcy komitetów technicznych zapewne będą mogli wybiadać opinie poszczególnych delegatów państw, biorących udział w konferencji. Równolegle z wysiłkami genezewskimi rozpoczną się rozmowy pomiędzy kancelaryjami dyplomatycznymi, mające na celu usunięcie rozbieżności.

Ekscesy antyżydowskie w Budapeszcie

BUDAPEST PAT. — W ogrodzie uniwersyteckiego budapeszteńskiego doszło wczoraj ponownie do kilku antysemitycznych, w czasie których pobito ręką żydów. Dopiero szczerza policji rozproszyła demonstrantów.

Również z sal wykładowych usuwano żydów. Podobne demonstracje odbyły się na uniwersytecie w Szegedynie.

Delegacje organizacji studenckich wręczyły

relatorom wszystkich wyższych uczelni memoriały z żądaniem surowego przestrzegania numerus clausus, ograniczenia dostępu dyplomów i ostrej kontroli imigracji.

W Beretyouil hitlerowcy węgierscy urządzili manifestacje antyżydowskie, wybijając szczyby w sklepach żydowskich, w pomieszczeniach lekarzy i adwokatów żydów.

CO GŁOSZĄ SJONISTI?

Prof. Studnicki może jednak nawiązać do programu, reprezentowanego przez najsilniejszą żydowską partję w Polsce i poza Polską t.j. do sjonizmu. Przecież nikt inny, jak właśnie sjonizm głosi ideę budowy ośrodka żydowskiego w Palestynie i pracuje usilnie nad urzeczywistnieniem tej myśli. Rezultaty, które dotychczas osiągnął, zyskują coraz większe uznanie zarówno u Żydów jak i nie-Żydów. Tak tedy projekt prof. Studnickiego zdaje się być niezauważalnym jak potwierdzeniem tego, co sami Żydzi głoszą, akceptowaniem i poparciem ich aspiracji.

Tu dochodzimy do głównego błędn. Sjonizacja palestyńska, który tyle trudu i ofiar inwestuje w Palestynę, jest o tyle racjonalnym, o ile organizuje wychodźstwo żydowskie, by skoncentrować je w jednym miejscu. Dbając o reglamentację imigracji t.j. jednego z zasadniczych zjawisk w życiu Żydów na całym świecie, kierując ją do Palestyny, budując w niej planowo strukturę gospodarczą, wnosi jedną z metod rozwiązania sprawy żydowskiej.

Ale nie można tej akcji podnieść do roli jedynego środka zaradczego, który stanowi generalne remedium. Proste, najpierwsze spostrzeżenia statystyczne dowodzą odrazu, że trzon, właściwa masa żydów z Polski, Rumunii, Rosji do Palestyny pójść nie może. Statystyce żydowskiej oceniają jej pojemność w obecnych warunkach przy najprzyjemniejszym stosunku władzy mandatowej na 30 tysięcy rocznie. Tyle zaś i więcej wynosi sam tylko przyrost naturalny Żydów w Polsce. Przyjęta przez prof. Studnickiego pojemność 3-milionowa jest fikcją. Niezwykle spłątany kompleks zagadnień politycznych w Palesty-

Mylna wiadomość

WARSZAWA (tel. wł.) Na łamach niektórych pism pojawiła się wiadomość o mającym nastąpić zwinięciu kilku nowych katedr, bądź też uruchomieniu już zwiniętych. — Zwłaszcza pogłoski te dotycząły zwinięcia katedry ekonomji politycznej na Politechnice warszawskiej. W związku z tem czynnikami miarodajne wyjaśniają, że zarządzenie zwinięcia katedr na wyższych uczelniach, nastąpiło wskutek rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 25 IX 33. Ponieważ rozporządzenie to dotyczyło obowiązującej, a nie należącej w tym względzie oczekiwać jakichkolwiek zmian.

Warszawska Izba Adwokacka zabiega o darowanie kary b. postom Centrolewu

WARSZAWA (tel. wł.) Dziś, jak wiadomo, upływa termin stawiania się do wskazanych przez prokuratora wzięcia, skazanych wyrokami Sgdu b. postów Centrolewu. W związku z tem rozszła się pogłoska, że warszawska Izba Adwokacka ma się zwrócić do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z prośbą o darowanie kary tym z postów skazanych, którzy, jako adwokaci, są członkami Izby Adwokackiej.

TELEGRAMY

MARSZAŁEK PILSUDSKI OBYWATELEM HONOROWYM GRODNA

WARSZAWA PAT. W dniu 21 b.m. pami marszałkowi Aleksandrowi Pilsudskiemu przysłała w obecności wojewody białostockiego Kościelskiego delegacja miasta Grodna w osobach prezidenta miasta p. Sulistrowskiego, oraz wiceprezydenta miasta Szebulawskiego, która złożyła na ręce pani marszałkowej Pilsudskiej dyplom obywatela honorowego m. Grodna dla p. Marszałka Józefa Pilsudskiego.

HERIOT POWRÓCIŁ DO ZDROWIA

PARYŻ PAT. — Heriot po całkowitym powrocie do zdrowia przybył dziś z Lyonu do Paryża, witany na dworcu przez premiera Sartraut, ministra Chantemps i szereg innych wybitnych osobistości.

KONCERTY POLSKIE

PRAGA PAT. — Odbył się tu koncert Jana Kiepury. Publiczność, wypełniająca po brzegi największą praską salę, przyjęła występ znakomitego tenora polskiego entuzjastycznie okrzykami.

ZAGRZEB, PAT. W przepelnionej sali Filharmonji tutejszej odbył się tu wczoraj koncert muzyki polskiej pod dyrekcją Grzegorza Fitelberga przy udziale Karola Szymanowskiego. Artyści polscy przyjmowani byli owacyjnie.

LOT ESKADRY GEN. VUILLEMIN

PARYŻ PAT. — Ministerstwo lotnictwa zawiadomiło prasę, że eskadra gen. Vuillemin, złożona z 25 samolotów, wylądowała w St. Louis wczoraj o godz. 17.30.

GOERING ZACHOROWAŁ

BERLIN PAT. — Według doniesienia „Vossische Zeitung” premier pruski Goering zachorował na ostre zapalenie zębów, połączone z ropieniem szkieletu. Przyjęcia i narady, wyznaczone na najbliższe dni, zostały odwołane.

NADOLNY W MOSKWIE

BERLIN PAT. — Prasa niemiecka donosi z Moskwy, że w dniu wczorajszym nowo-mianowany ambasador niemiecki Nadolny zożył na ręce Kalinina listy wierzycielom, Nadolny i Kalinin w swych przemówieniach podkreślili szczerze życzenie obu rządów utrzymania przyjaznych stosunków między Niemcami a ZSRR.

RUCH HITLEROWSKI NA WĘGRZECH

BUDAPEST PAT. — Na czele ruchu hitlerowskiego na Węgrzech, stanął jeden z najpoważniejszych magnatów węgierskich hr. Festetics, dotychczasowy członek partji rządowej. Hr. Festetics zakłada organ partyjny i utworzył własnym kosztem sztaburówki hitlerowskiej.

KONFISKATA MAJĄTKU EINSTEINA

BERLIN PAT. — Tutejsza tajna policja, zarządziła konfiskatę pozostałego w Niemczech majątku prywatnego prof. Einsteina i jego żony. Zarządzenie to oparte jest na ustawie o konfiskacie majątków osób wrogów stanu.

NA PAMIĄTKĘ PIERWSZEGO LOTU BALONEM

PARYŻ PAT. Staraniem paryskiej rady miejskiej, wystawiony został pomnik na miejscu, z którego w 1783 r. wzniósł się pierwszy balon, pilotowany przez Pilatre de Roziera. W dniu dzisiejszym dokonano uroczystej inauguracji pomnika.

URODZINY OTTONA HABSBERGA

WIEN PAT. — Z okazji 28-mej rocznicy urodzin Ottona Habsburga odbyło się wczoraj w kościele św. Michała w Wiedniu nabożeństwo. Po nabożeństwie deputacja monarchistów austriackich udała się do urzędu kanclerskiego, gdzie złożyła oświadczenie, że monarchisci austrjacy mają zupełne zaufanie do obecnego rządu. Do Ottona Habsburga monarchisci wysłali depezę z wyrazami hołdu.

nawet sentyment dla ludzi, z którymi się zetknął. Ale właściwa jego konstrukcja polega na presumcji, że Żydzi z Polski w wielkich masach powinni ustąpić. Zresztą, jeżeli się nie myli, Prusyski wypowiedział się w taki właśnie sposób jeszcze przed pobytem w Palestynie, nie wątpił natomiast, że sfera publicystyczna, z której wyszedł i do której należał, hołduje tej tezie w całej rozciągłości.

Poważna niewątpliwość dla Palestyny nie może być przeszkodą. Jeden z wielu środków, którym bez wątpienia jest, ani obecnie, ani w przyszłości nie będzie miał żadnych spraw żydowskich.

FALSZYWY POSTĘP

Uznać, że istnieje kwestja żydowska w Polsce, oznacza dla człowieka postępu gotowość poniesienia jej ciężaru. Żyć przez platonizację sympatji, lub szukać rozwiązania najtańszym sposobem, gdy właściwie rozstrzygnięcie jest niekomunikalne, to jest fałszywy postępek — wszystko to jest pseudo-postępek stanowiskiem.

Trywialnie wyraża się ono jak następuje: „Chcęcie Palestynę? — Życzymy wam powodzenia i dajemy krzyżyk na drogę. Byłoby przedź, było najwięcej”.

Prusyski nie zasługując na taki zarzut, prof. Studnicki nie obawia się go. Ale i jeden i drugi nie podjęli chyba całych szeregów konsekwencji, wynikających niechronion z prawdziwego umania, iż w Polsce żyją 3 miliony Żydów. Że tak czy owak musi nastąpić ich produktywizacja, musi trwać udział w życiu umysłowym, musi rozwijać się wola szkoła, oświata, religia, kultura. Że nie tylko nadjordfańskie pola i syrskie ugory, ale rzeczywiste polska dostarczyli musi warunków do życia polskim Żydom. Że bagna Polesia i niezbytki Wileńszczyzny muszą wchodzić w grę jako teren osadniczy nie mniej niż piaski palestyńskie.

Dr. Adolf Hirschberg

SPRAWA SMUTNA I GORSZĄCA

WILNO. Jak się dowiadujemy, na skutek relacji prasowych prokuratora na m. Wilno wszczął dochodzenie w sprawie kto ponosi odpowiedzialność za pozostawienie przedmiot. kultu w nieposzanowaniu na dziedzińcu domu kapitulnego przy ul. Zamkowej po wyeksmitowaniu pracowni artysty rzeźbiarza Rafała Jachimowicza. Chodzi tu w szczególności o porzucenie w pobliżu śmietnika modele pomnika Chrystusa Króla i Matki Boskiej.

W tej sprawie zbadano już kilku świadków, a m. in. samego Jachimowicza.

Jest rzeczą doprawdy niezrozumiałą, dlaczego eksmisja artysty-rzeźbiarza Rafała Jachimowicza z domu Kapitulnego przy zauku Bernardyńskim pociągnięta za sobą tak dżwne następstwa, których uniknięcie było przecież niemiernie łatwe.

Sam fakt zrujnowania pracowni rzeźbiarza, który przeważnie ozdabiał kościoły i który w swej twórczości artystycznej szeroko uwzględnił motywy religijne, — zrujnowanie, dokonane na rozkaz kapłana katolickiego, ten fakt mógł każdemu wydać się dziwnym, tem bardziej, że lokal, zajmowany przez pracownię okazał się nikomu nie potrzebny. Zerwano dach nad lokalem dawnej pracowni i gdzieś wywieziono dachówki, — czyżby poto tylko trzeba było wyrzucić na ulicę rzeźby?..

Alle gdyby te rzeźby zostały wyrzucone literalnie na ulicę, — gdyby się poniewierali na dziedzińcu... Kapłan katolicki znalazł dotkliwszy sposób ukarania artysty: nie tylko zemiścił się na nim, rujnując mu pracownię i niszcząc dwudziestoletni dorobek artystyczny, ale zemiścił się i nad jego pracami: kazal zgromadzić je na malej przestrzeni pomiędzy publicznym ustępem a śmietnikiem.

I oto przed otwartymi drzwiami ubikacji stoi model pomnika Chrystusa-Króla, oto inny projekt: Chrystus, uginający się pod ciężarem krzyża, skierowany swe kroki... do tychże otwartych drzwi... A Najświętsza Panna błogosławiącym ruchem rąk wskazuje na śmietnik!.. Podobno to nie jest bluźnierstwem: posiagi nie są poświęcone!.. Tem, jak powiada, Jachimowicz się zawzięcie kapłana i członka kapituły, który w posągach widział tylko martwe bryły, beznamiętne kukły...

Alle przecież zwykły śmietnik nie wie (i skądże może wiedzieć?), że niekiedy wizerunek Chrystusa czy Najświętszej Panny zasługuje na szacunek!.. Poczciwie białki żegnają się i kłękają przy śmietniku u stóp Madonny, — każdy, nawet indyferentny religijnie, zżyma się na widok poniewierli dźiel sztuki o tendencjach religijnych. Nawet niepoświęcony posąg Chrystusa wyobraża przecież Chrystusa, a nie jakiegos nieznanego pana!..

Gdyby kto na ścianach ustępu zawiesił fotografie kłonika kanonika, niezawodnie odczłby on to, jako zniewagę, choć możnaby było tu maczy, że fotografia — to kawałek papieru, nie więcej...

Kaznistyka, pozwalająca na lekceważenie uczuć religijnych szerokił mas, nie może dać dobrych wyników. I oto już doczekaliśmy się... interwencji prokuratorskiej, mającej ustalić, kto jest winny pozostawienia przedmiotów kultu religijnego w nieposzanowaniu.

Dochodzenie zostało wszczęte na skutek relacji prasowych. Już został przesłuchany artysta-rzeźbiarz Rafał Jachimowicz. n. z.

Przyszłość Twoego dziecka zabezpieczy niezrównana męzka odżywcza Posfatyna Falierna, dająca siłę i zdrowie.

Śmiertelny upadek ze schodów

WILNO. Onegdaj w nocy, wracając do domu w stanie nietrzeźwym, spadł ze schodów z wysokości 6 metrów Stanisław Smolakiewicz, lat 31 (Stroma 3). Doznał on wstrząsu mózgu i na drugi dzień, nie odzyskawszy przytomności, zmarł.

Smolakiewicz był sekretarzem nowopowstałego w Wilnie „stronnictwa narodowych socjalistów”.

Advertisement for 'CENTRALNA KASA SPÓŁEK ROLNICZYCH' (Central Farmers' Cooperative Bank) located at Wilno, Mickiewicza 28, tel. 13-65. The ad describes the bank's services, including loans and interest-free deposits, and mentions its long history since 1909.

ny, zmiażdżony!.. Można i pożartować z tego, ale w granicach. Czy Smorgonia, ta — „kuźnia myśli artystycznej” nie przekroczyła dopuszczalnych granic?.. Zarty smorgoniści tem bardziej są przykre, że właśnie Rada Zrzeszeń Artystycznych bez wysiłku mogłaby uratować dorobek artystyczny wyrzuconego na bruk rzeźbiarza: fakt wydania publikacji na temat gobelinów dowodzi, że Rada rozporządza znacznymi funduszami. Ze dwa tysiące na wydanie niepotrzebnej publikacji (w tej przynajmniej formie) — są na zawołanie, — znalezione jakieś szopy i wyasnynowanie kilkunastu złotych na przewiezienie rzeźb — to przekracza siły połączonej w związków artystycznych!.. Ruinę warsztatu artystycznego Smorgonia upamiętnia wesołym śmiechem.

Jeden z wieciorów Smorgonii był „poświęcony” sprawie... „ciełego dworku na Mostowej”... Na ścianie, przedziwiającej lokal Smorgonii od „cełi Konrada”, zawieszono zabawny obraz. Dwa domki, — architektura tak znana. Do prawego wchodzi ksiądz w sutannie, — przed lewym stoi żyd w chałacie i charakterystycznym ruchem ręki zaprasza do siebie. W oknie widać półnagą kobietę... Niezawodnie, sprawa żydowskiego publicznego domu pod opieką ultra narodowego i katolickiego stronnictwa politycznego jest sprawą niezwykłą i godną uwagi, ale...

Oto elita elity, kwiat nad kwiaty społeczeństwa zbiera się pod przewodem artystów i literatów, aby w ciągu całego wieczoru dopikować na temat publicznego domu!.. Przy puszczać należy, iż dowcipy były wytworne i świetne, ale czy nie są nieco za mało w stosunku do patetycznych deklaracji i wspaniałych zamierzeń?.. Związek związków artystycznych naczelną reprezentacją sztuki i literatury w Wilnie, — kuźnia myśli artystycznej — i... bezroski śmiech z powodu niebezpiecznej artysty lub z racji rozgłosu „ciełego dworku”... Tańce w murach zakonnych, kabaret i wódka przy „cełi Konrada” — to nie są przejawy twórczej inwencji, — to tylko dowód potęgi szablona.

Jeżeli się zbiera jakieś towarzystwo, to co ma robić? Aeh, naturalnie: jeść i pić wódkę. A jeżeli tego nie wystarczy, przecież nie samym chlebem etc!.. Wówczas — rzecz to niewyjątkowa — musi być kabaret!.. I mniejsza gdzie to będzie: u Macieja, czy w cełi Konrada!.. Szablon nie bawi się w subtelne rozróżnianie lokalni!..

Walka z szablonem nie jest łatwa, ale jest konieczna, — z szablonem, zabijającym wszelką oryginalność, — z blagą, ukrywającą się za pstrzeni parawanami podniosłych hasel, — z megalomanją prowincjonalnych eudyków, pragnących decydować o formach życia kulturalnego!..

KRONIKA

SRUDA Dnia 22 Cytujli P. Jstro Klemna Wschód słońca g. 7,03 Zachód słońca g. 3,07

KOMUNIKACJA STACJI METEOROLOGICZNEJ USB W WILNIE

z dnia 21 listopada 1933 r. Ciśnienie średnie: 777. Temperatura średnia: —7. Temperatura najwyższa: 0. Temperatura najniższa: —13. Opad w mm.: —. Wiatr: cisza. Tendencja: spadek. Uwagi: pogodnie.

PROGNOZA

W całym kraju po mglistym, miejscami chmurnym ranku, w ciągu dnia pogoda słoneczna, o zachmurzeniu umiarkowanym lub niewielkim. Nocą w Wilnie i w okolicy wiatr umiarkowany, potem lekki mroz. W dzień temperatura w pobliżu zera. Słabe wiatry południowo-wschodnie.

MIEJSKA.

— Spłata pożyczki angielskiej. Magistrat przesłał na rachunek Londynu kolejną ratę w wysokości 150.000 złotych na poczet likwidacji pożyczki angielskiej, zaciągniętej przez Wilno jeszcze w roku 1913-tym. Pożyczka ta spłacana jest w równym stopniu przez rząd, w obecności Anglii na poczet długu otrzymali 300.000 złotych.

— Ceny na rynkach. Z powodu nieoczekiwanej niżki temperatury, ceny na rynkach znacznie wzniosły się. Np. nabiał podrożał o 10 pr. Zniżowały jedynie ceny kartofli.

— Bezrobocie. W związku z przzerwaniem większej części robót prowadzonych przez miasto, w ostatnim tygodniu bezrobocie uległo dość gwałtownej zmianie. Stan bezrobocia obliczany jest na przeszło 6.000 osób, w tem pracowników umysłowych przeszło 1200 osób.

— Kra na Wilji. Niezwykle silny spadek temperatury spowodował ukazanie się na Wilji kry, która przez dzień wczorajszy spłynęła w dół rzeki. Na jeziorach woda zamarza przy brzegach, utrudniając dostęp rybakom.

— Umarzanie podatku lokalowego. Ułba Skarbowa upoważniona została do indywidualnego umarzania zaległości z tytułu podatku lokalowego, jeśli takowe nie przekraczają 200 z.

— Większe zaległości może umarzać jedynie ministerstwo.

— Wyjazd Kuratora. Kurator Okręgu Szk. p. Kazimierz Szczęgowski wyjechał na wycieczkę szkol. Towarzyszy p. Kuratorowi w podróży p. Jan Czysztowski, naczelnik Wydziału Szkół Pow. szechnych.

— ZARZĄDZENIA WILNEJ. — Czynnik harserskie w Wilnie zabiegają o sprowadzenie do Wilna specjalnego filmu harserskiego ze złota w Góddillo, który byłby wyświetlany w jednym z kino-teatrów w Wilnie.

— Nadzwyczajne Walne Zebranie członków Stowarzyszenia Bratnia Pomoc Polskiej Młodzieży Akademickiej USB.

W związku z zmianą statutu stowarzyszenia Bratnia Pomoc Polskiej Młodzieży Akademickiej USB, zgłoszenie z par. 17 i 18 Statutu stowarzyszenia, zarząd Bratniej Pomocy zwołuje nadzwyczajne walne zebranie członków stowarzyszenia na dzień 28 listopada 1933 r. do Sali Śniadeckich U.S.B. w pierwszym terminie o godz. 19-tej, w drugim terminie o godz. 20-tej, z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie, 2) wybór prezydium, 3) sprawa statutu.

Nowoopracowany statut można przegłdać i otrzymać dnia 27 listopada br. w sekretarjacie Bratniej Pomocy w godzinach urzędowych. Legitymacje członkowskie Bratniej Pomocy będą wydawane od dnia 24 listopada br. przez sekretarjat Bratniej Pomocy w godzinach 13—15 i 19—21.

— Spoleczne Biuro Pośrednictwa Pracy przy Bratniej Pomocy Polskiej Młodzieży Akademickiej U. S. B. poleca wykwalifikowanych korepetytorów, biuralistów, formaceutów pomocników lekarskich, praktykantów rolnych, pracowników literackich, i t. d.

— Biuro czynne codziennie w godz. 19 — 21 oprócz świąt w lokalu Bratniej Pomocy ul. Wielka 24, tel. 7-70. Zapamiętaj adres i wstąp po informacje.

— Zebranie Sekcji Szpitalnej przy Sod. M. A-czek odbędzie się we środę, dnia 22 bm. o godz. 19,15 w lokalu Ogn. Sod. Obecność dawnych członków konieczna!

— Odnaczenie pracownika PKU. Komendant PKU Wilno-Miasto na skutek zarządzenia Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 listopada br. udekorował w dniu wczorajszym Srebrnym Krzyżem Zasługi za wyjątkowo gofiliwą i owocną pracę w służbie państwowej, urz. państwowego X st. sł., Kunowskiego Konstantego, porucznika rezerwy, z „Wzrostu alu Poborowego P. K. U. Miasto.

— Podania o pozwolenie na kolendowanie. Starostwo Grodzkie podaje do wiadomości, że podania o zezwolenie na kolendowanie składane należy w Starostwie najpóźniej do dnia 12 grudnia r.b.

— Wystawa produkcji polskiej na Bliskim Wschodzie. Państwowy Instytut Elksportowy przystępuje do zorganizowania wystawy prób i wzorów produkcji polskiej dla Bliskiego Wschodu. — Wystawa ta ma zostać przewieziona do Egiptu i będzie otwarta przez przeciąg dni 10 w Aleksandrii, następnie przez tydzień w Kairze. Z Egiptu wystawa przewieziona zostanie na Targi Lewantynskie do Tel-Awiviu.

— Wystawa ma obejmować wzory towarów, mających szansę zbytu na Bliskim Wschodzie (także w Abisynji, Iraku i Syrii). Będzie ona zorganizowana w sposób czysto handlowy, — przyczem będą poczynione wszelkie ułatwienia wyjazdowe dla zastępców poszczególnych firm, względnie związków, które wezmą w niej udział. Przewieziona zostanie do Egiptu przez Constanze, polską linią okrętową, statkiem Polonia, który specjalnie w tym celu zawinie do Aleksandrii.

— Blizszych informacji w sprawie wystawy udziela Iła Przemysłowo — Handlowa w Wilnie, Mickiewicza 32, dział obr. tow. tel. 6-73.

— Zrana również. Wystawa fotograficzna otwarta jest od 4 popołudniu do 8 wieczór. Zamok zapada już o godz. 3-ciej. O czarnej jest cennie; światło elektryczne w sali pałacowej nie jest przeciwie specjalnie do wystawy fotografii dostosowane; prócz tego, najlepsze światło sztuczne nie da takiego efektu, jak światło dzienne. Rzecz zrozumiała, że ludzie przebiegający do godz. 3-ciej, mogą oglądać wystawę tylko w godzinach wieczornych. Ale jest dużo innych, którzy chętniej delectowali się nią za dnia. Ludzie tacy dźwigiw się, że „artyści-fotografowie” nie zdają sobie z tego prostego faktu sprawy.

— Na Kurs Przeciwwagowy Czerwonego Krzyża zapisy przyjmowane będą do dnia 25 b. m., w obec ograniczonej ilości miejsc.

— Płonica w mieście. W ubiegłym tygodniu zanotowano na terenie Wilna 39 nowych wypadków zasłabnię na płonę (skarlatynę). Epidemia plonicy nie ulegała bynajmniej zmniejszeniu i mimo energicznej akcji zapobiegawczej, nasilenia choroby dotychczas nie udało się zahamować.

— Teatr i muzyka. — TEATR MIEJSKI POHULANKA. Dzisiaj, środa 22 bm. o godz. 8 w. „Dziady” w inscenizacji Leona Schillera. Po usprawnieniu strony technicznej — przedstawienie kończy się przed godziną dwunastą.

— Teatr Objawowy — gra w dalszym ciągu arcywesołą komedję St. Kedrzyńskiego p. t. „Piorun z jasnego nieba” — dziś — 22. b. m. w Baranowiczach, jutro 23 b. m. w Stółkach.

— TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”. Ostatnie przedstawienie operetki „Czar walca”. Dziś i jutro ostatnie przedstawienia (po cenach znizowanych) „Czar walca”.

— Propagandowe piątek w „Lutni”. W piątek dnia 24 bm. po cenach propagandowych (od 25 gr.), grana będzie malownicza operetka „Jasnoloty cygan”. Znaczący należy, że z powodów technicznych operetka powyższa więcej grana nie będzie. Ceny propagandowe.

— „Pod białym koniem” w „Lutni”. Premiera operetki „Pod białym koniem”, z której próby odbywają się już od kilku tygodni pod kierownictwem reżyserem Michała Tatrzańskiego, ukaże się w końcu bieżącego tygodnia.

WILNA

— Posiedzenie Wil. T-wa Lekarskiego — wspólne z Kolem Wileńskim. T-wa Internistów Polskich odbędzie się dnia 22 bm. o godz. 20-tej w sali własnej przy ul. Zamkowej 24 z następującym porządkiem dziennym: 1) dr. A. Kaplan — Przewidek wrzodu trawiennego żołądka u dziecka 2) dr. A. Kaplan — Pokaz zniekształconego żołądka na tle wrzodu trawiennego, 3) dr. J. Klutowski — Zachowanie się kwasu mlecznego w przebiegu niedokrwistości żłziowej i wtórnej, 4) dr. E. Salitowa — Niedokrwistość żłziowa na podstawie materiału II-giej Kliniki Chor. Wewn. USB.

— Klub Włóczęgów. W środę dnia 22 bm. w lokalu przy ul. Przejazd 12, odbędzie się 135 zebranie Klubu Włóczęgów. Początek o godz. 19,30. Na porządku dziennym sprawy wewnętrzne Klubu. Obecność wszystkich członków jest niezbędna.

— Komunikat Związku Pań Domu. W dniu 23 bm. o godz. 17-tej w lokalu T-wa Kredytowego (Jagiellońska 14), odbędzie się zebranie Z. P. D. z referatem asystenta USB p. Tymona Niesiolowskiego pt. „Urządzenie wnętrz mieszkalnych”.

— Zebranie dyskusyjne Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet, na którym p. adw. Jadwiga Kowalska wygłosi odczyt pt. „Samorząd wiejski i miejski według nowej ustawy samorządowej”, odbędzie się dnia 23 bm. (czwartek) o godz. 7 wieczorem w lokalu Związku (Jagiellońska Nr. 3-5 m. 3). Wstęp dla gości 30 gr., członkiniom związku bezpłatny.

— Odnaczenie pracownika PKU. Komendant PKU Wilno-Miasto na skutek zarządzenia Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 listopada br. udekorował w dniu wczorajszym Srebrnym Krzyżem Zasługi za wyjątkowo gofiliwą i owocną pracę w służbie państwowej, urz. państwowego X st. sł., Kunowskiego Konstantego, porucznika rezerwy, z „Wzrostu alu Poborowego P. K. U. Miasto.

— Podania o pozwolenie na kolendowanie. Starostwo Grodzkie podaje do wiadomości, że podania o zezwolenie na kolendowanie składane należy w Starostwie najpóźniej do dnia 12 grudnia r.b.

— Wystawa produkcji polskiej na Bliskim Wschodzie. Państwowy Instytut Elksportowy przystępuje do zorganizowania wystawy prób i wzorów produkcji polskiej dla Bliskiego Wschodu. — Wystawa ta ma zostać przewieziona do Egiptu i będzie otwarta przez przeciąg dni 10 w Aleksandrii, następnie przez tydzień w Kairze. Z Egiptu wystawa przewieziona zostanie na Targi Lewantynskie do Tel-Awiviu.

— Wystawa ma obejmować wzory towarów, mających szansę zbytu na Bliskim Wschodzie (także w Abisynji, Iraku i Syrii). Będzie ona zorganizowana w sposób czysto handlowy, — przyczem będą poczynione wszelkie ułatwienia wyjazdowe dla zastępców poszczególnych firm, względnie związków, które wezmą w niej udział. Przewieziona zostanie do Egiptu przez Constanze, polską linią okrętową, statkiem Polonia, który specjalnie w tym celu zawinie do Aleksandrii.

— Blizszych informacji w sprawie wystawy udziela Iła Przemysłowo — Handlowa w Wilnie, Mickiewicza 32, dział obr. tow. tel. 6-73.

— Zrana również. Wystawa fotograficzna otwarta jest od 4 popołudniu do 8 wieczór. Zamok zapada już o godz. 3-ciej. O czarnej jest cennie; światło elektryczne w sali pałacowej nie jest przeciwie specjalnie do wystawy fotografii dostosowane; prócz tego, najlepsze światło sztuczne nie da takiego efektu, jak światło dzienne. Rzecz zrozumiała, że ludzie przebiegający do godz. 3-ciej, mogą oglądać wystawę tylko w godzinach wieczornych. Ale jest dużo innych, którzy chętniej delectowali się nią za dnia. Ludzie tacy dźwigiw się, że „artyści-fotografowie” nie zdają sobie z tego prostego faktu sprawy.

— Na Kurs Przeciwwagowy Czerwonego Krzyża zapisy przyjmowane będą do dnia 25 b. m., w obec ograniczonej ilości miejsc.

— Płonica w mieście. W ubiegłym tygodniu zanotowano na terenie Wilna 39 nowych wypadków zasłabnię na płonę (skarlatynę). Epidemia plonicy nie ulegała bynajmniej zmniejszeniu i mimo energicznej akcji zapobiegawczej, nasilenia choroby dotychczas nie udało się zahamować.

— Teatr i muzyka. — TEATR MIEJSKI POHULANKA. Dzisiaj, środa 22 bm. o godz. 8 w. „Dziady” w inscenizacji Leona Schillera. Po usprawnieniu strony technicznej — przedstawienie kończy się przed godziną dwunastą.

— Teatr Objawowy — gra w dalszym ciągu arcywesołą komedję St. Kedrzyńskiego p. t. „Piorun z jasnego nieba” — dziś — 22. b. m. w Baranowiczach, jutro 23 b. m. w Stółkach.

— TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”. Ostatnie przedstawienie operetki „Czar walca”. Dziś i jutro ostatnie przedstawienia (po cenach znizowanych) „Czar walca”.

— Propagandowe piątek w „Lutni”. W piątek dnia 24 bm. po cenach propagandowych (od 25 gr.), grana będzie malownicza operetka „Jasnoloty cygan”. Znaczący należy, że z powodów technicznych operetka powyższa więcej grana nie będzie. Ceny propagandowe.

— „Pod białym koniem” w „Lutni”. Premiera operetki „Pod białym koniem”, z której próby odbywają się już od kilku tygodni pod kierownictwem reżyserem Michała Tatrzańskiego, ukaże się w końcu bieżącego tygodnia.

— Zebranie Rady Starszego Harcerstwa. — Zebranie R. S. H. w Wilnie odbędzie się we czwartek dnia 23 bm. o godz. 20-tej w lokalu przy ul. Zawalnej 16-1, z następującym porządkiem dziennym: 1) Stwierdzenie uprawnień delegatów, 2) wybory wydziału wykonawczego Rady St. H., 3) sprawy programowe, 4) wolne wnioski. Na zebranie delegują zrzeszenia st. harc. upełnomocnionych przedstawicieli, którzy wejdą w skład R. S. H., jako stali członkowie tejże.

— Zmiana lokalu władz harc. — Zarząd oddziału wileńskiego ZHP i Komen. da wileńskiego chorągwi harc. w mieście są obecnie przy ulicy Zarzecznej 24 m. 1, tel. 9-80. Wobec tego został zlikwidowany dawny lokal władz przy ul. Zawalnej 16 — 1.

— Film harc. w Wilnie. — Czynnik harc. w Wilnie zabiegają o sprowadzenie do Wilna specjalnego filmu harc. z złota w Góddillo, który byłby wyświetlany w jednym z kino-teatrów w Wilnie.

— Nadzwyczajne Walne Zebranie członków Stowarzyszenia Bratnia Pomoc Polskiej Młodzieży Akademickiej USB.

W związku z zmianą statutu stowarzyszenia Bratnia Pomoc Polskiej Młodzieży Akademickiej USB, zgłoszenie z par. 17 i 18 Statutu stowarzyszenia, zarząd Bratniej Pomocy zwołuje nadzwyczajne walne zebranie członków stowarzyszenia na dzień 28 listopada 1933 r. do Sali Śniadeckich U.S.B. w pierwszym terminie o godz. 19-tej, w drugim terminie o godz. 20-tej, z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie, 2) wybór prezydium, 3) sprawa statutu.

Nowoopracowany statut można przegłdać i otrzymać dnia 27 listopada br. w sekretarjacie Bratniej Pomocy w godzinach urzędowych. Legitymacje członkowskie Bratniej Pomocy będą wydawane od dnia 24 listopada br. przez sekretarjat Bratniej Pomocy w godzinach 13—15 i 19—21.

— Spoleczne Biuro Pośrednictwa Pracy przy Bratniej Pomocy Polskiej Młodzieży Akademickiej U. S. B. poleca wykwalifikowanych korepetytorów, biuralistów, formaceutów pomocników lekarskich, praktykantów rolnych, pracowników literackich, i t. d.

— Biuro czynne codziennie w godz. 19 — 21 oprócz świąt w lokalu Bratniej Pomocy ul. Wielka 24, tel. 7-70. Zapamiętaj adres i wstąp po informacje.

— Zebranie Sekcji Szpitalnej przy Sod. M. A-czek odbędzie się we środę, dnia 22 bm. o godz. 19,15 w lokalu Ogn. Sod. Obecność dawnych członków konieczna!

— Odnaczenie pracownika PKU. Komendant PKU Wilno-Miasto na skutek zarządzenia Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 listopada br. udekorował w dniu wczorajszym Srebrnym Krzyżem Zasługi za wyjątkowo gofiliwą i owocną pracę w służbie państwowej, urz. państwowego X st. sł., Kunowskiego Konstantego, porucznika rezerwy, z „Wzrostu alu Poborowego P. K. U. Miasto.

— Podania o pozwolenie na kolendowanie. Starostwo Grodzkie podaje do wiadomości, że podania o zezwolenie na kolendowanie składane należy w Starostwie najpóźniej do dnia 12 grudnia r.b.

— Wystawa produkcji polskiej na Bliskim Wschodzie. Państwowy Instytut Elksportowy przystępuje do zorganizowania wystawy prób i wzorów produkcji polskiej dla Bliskiego Wschodu. — Wystawa ta ma zostać przewieziona do Egiptu i będzie otwarta przez przeciąg dni 10 w Aleksandrii, następnie przez tydzień w Kairze. Z Egiptu wystawa przewieziona zostanie na Targi Lewantynskie do Tel-Awiviu.

— Wystawa ma obejmować wzory towarów, mających szansę zbytu na Bliskim Wschodzie (także w Abisynji, Iraku i Syrii). Będzie ona zorganizowana w sposób czysto handlowy, — przyczem będą poczynione wszelkie ułatwienia wyjazdowe dla zastępców poszczególnych firm, względnie związków, które wezmą w niej udział. Przewieziona zostanie do Egiptu przez Constanze, polską linią okrętową, statkiem Polonia, który specjalnie w tym celu zawinie do Aleksandrii.

— Blizszych informacji w sprawie wystawy udziela Iła Przemysłowo — Handlowa w Wilnie, Mickiewicza 32, dział obr. tow. tel. 6-73.

— Zrana również. Wystawa fotograficzna otwarta jest od 4 popołudniu do 8 wieczór. Zamok zapada już o godz. 3-ciej. O czarnej jest cennie; światło elektryczne w sali pałacowej nie jest przeciwie specjalnie do wystawy fotografii dostosowane; prócz tego, najlepsze światło sztuczne nie da takiego efektu, jak światło dzienne. Rzecz zrozumiała, że ludzie przebiegający do godz. 3-ciej, mogą oglądać wystawę tylko w godzinach wieczornych. Ale jest dużo innych, którzy chętniej delectowali się nią za dnia. Ludzie tacy dźwigiw się, że „artyści-fotografowie” nie zdają sobie z tego prostego faktu sprawy.

— Na Kurs Przeciwwagowy Czerwonego Krzyża zapisy przyjmowane będą do dnia 25 b. m., w obec ograniczonej ilości miejsc.

— Płonica w mieście. W ubiegłym tygodniu zanotowano na terenie Wilna 39 nowych wypadków zasłabnię na płonę (skarlatynę). Epidemia plonicy nie ulegała bynajmniej zmniejszeniu i mimo energicznej akcji zapobiegawczej, nasilenia choroby dotychczas nie udało się zahamować.

— Teatr i muzyka. — TEATR MIEJSKI POHULANKA. Dzisiaj, środa 22 bm. o godz. 8 w. „Dziady” w inscenizacji Leona Schillera. Po usprawnieniu strony technicznej — przedstawienie kończy się przed godziną dwunastą.

— Teatr Objawowy — gra w dalszym ciągu arcywesołą komedję St. Kedrzyńskiego p. t. „Piorun z jasnego nieba” — dziś — 22. b. m. w Baranowiczach, jutro 23 b. m. w Stółkach.

— TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”. Ostatnie przedstawienie operetki „Czar walca”. Dziś i jutro ostatnie przedstawienia (po cenach znizowanych) „Czar walca”.

— Propagandowe piątek w „Lutni”. W piątek dnia 24 bm. po cenach propagandowych (od 25 gr.), grana będzie malownicza operetka „Jasnoloty cygan”. Znaczący należy, że z powodów technicznych operetka powyższa więcej grana nie będzie. Ceny propagandowe.

— „Pod białym koniem” w „Lutni”. Premiera operetki „Pod białym koniem”, z której próby odbywają się już od kilku tygodni pod kierownictwem reżyserem Michała Tatrzańskiego, ukaże się w końcu bieżącego tygodnia.

WILNA

— Posiedzenie Wil. T-wa Lekarskiego — wspólne z Kolem Wileńskim. T-wa Internistów Polskich odbędzie się dnia 22 bm. o godz. 20-tej w sali własnej przy ul. Zamkowej 24 z następującym porządkiem dziennym: 1) dr. A. Kaplan — Przewidek wrzodu trawiennego żołądka u dziecka 2) dr. A. Kaplan — Pokaz zniekształconego żołądka na tle wrzodu trawiennego, 3) dr. J. Klutowski — Zachowanie się kwasu mlecznego w przebiegu niedokrwistości żłziowej i wtórnej, 4) dr. E. Salitowa — Niedokrwistość żłziowa na podstawie materiału II-giej Kliniki Chor. Wewn. USB.

— Klub Włóczęgów. W środę dnia 22 bm. w lokalu przy ul. Przejazd 12, odbędzie się 135 zebranie Klubu Włóczęgów. Początek o godz. 19,30. Na porządku dziennym sprawy wewnętrzne Klubu. Obecność wszystkich członków jest niezbędna.

— Komunikat Związku Pań Domu. W dniu 23 bm. o godz. 17-tej w lokalu T-wa Kredytowego (Jagiellońska 14), odbędzie się zebranie Z. P. D. z referatem asystenta USB p. Tymona Niesiolowskiego pt. „Urządzenie wnętrz mieszkalnych”.

— Zebranie dyskusyjne Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet, na którym p. adw. Jadwiga Kowalska wygłosi odczyt pt. „Samorząd wiejski i miejski według nowej ustawy samorządowej”, odbędzie się dnia 23 bm. (czwartek) o godz. 7 wieczorem w lokalu Związku (Jagiellońska Nr. 3-5 m. 3). Wstęp dla gości 30 gr., członkiniom związku bezpłatny.

— Odnaczenie pracownika PKU. Komendant PKU Wilno-Miasto na skutek zarządzenia Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 listopada br. udekorował w dniu wczorajszym Srebrnym Krzyżem Zasługi za wyjątkowo gofiliwą i owocną pracę w służbie państwowej, urz. państwowego X st. sł., Kunowskiego Konstantego, porucznika rezerwy, z „Wzrostu alu Poborowego P. K. U. Miasto.

— Podania o pozwolenie na kolendowanie. Starostwo Grodzkie podaje do wiadomości, że podania o zezwolenie na kolendowanie składane należy w Starostwie najpóźniej do dnia 12 grudnia r.b.

— Wystawa produkcji polskiej na Bliskim Wschodzie. Państwowy Instytut Elksportowy przystępuje do zorganizowania wystawy prób i wzorów produkcji polskiej dla Bliskiego Wschodu. — Wystawa ta ma zostać przewieziona do Egiptu i będzie otwarta przez przeciąg dni 10 w Aleksandrii, następnie przez tydzień w Kairze. Z Egiptu wystawa przewieziona zostanie na Targi Lewantynskie do Tel-Awiviu.

— Wystawa ma obejmować wzory towarów, mających szansę zbytu na Bliskim Wschodzie (także w Abisynji, Iraku i Syrii). Będzie ona zorganizowana w sposób czysto handlowy, — przyczem będą poczynione wszelkie ułatwienia wyjazdowe dla zastępców poszczególnych firm, względnie związków, które wezmą w niej udział. Przewieziona zostanie do Egiptu przez Constanze, polską linią okrętową, statkiem Polonia, który specjalnie w tym celu zawinie do Aleksandrii.

— Blizszych informacji w sprawie wystawy udzi

Szkola pracy domowej

W niedzielę dn. 19 bm. odbyło się poświęcenie nowego lokalu Szkoły Pracy Domowej przy zaułku Franciszkańskim 7. Poświęcenie dokonał ks. prof. Rynkiewicz, który następnie przemówił do zebranych gości, podkreślając znaczenie i zadania Szkoły Pracy Domowej.

Istnienie tej placówki jest bardzo ważnym uzupełnieniem wykształcenia powszechnego dla dziewcząt.

Do programu dwóch starszych oddziałów szkoły powszechnej należą ćwiczenia praktyczne z zakresu gospodarstwa domowego. Bardzo słuszną i racjonalną zasadą, gdyż daje chłobkowi wiedzę, także i praktyczne przygotowanie do życia. Jednak założenie pracowni gospodarstwa domowego przy każdej szkole natrafia na poważne trudności natury finansowej. Jedynym tedy najbardziej odpowiednim rozwiązaniem sprawy jest istnienie wspólnej dla wszystkich szkół pracowni. Taką właśnie pracownią jest Szkoła Pracy Domowej. Przychodzi tu dziewczęta z 6-go i 7-go oddz. wszystkich szkół powszechnych m. Wilna.

Na zajęcia domowe przeznaczona jest w każdej klasie 4 godz. tyg. Praca odbywa się w 3-ch działach pod kierunkiem fachowych sił nauczycielskich. Kuchnia, wzorowo urządzona, daje teren do poznania tajemnic sztuki kulinarnej (zasada „do serca przez żołądek” nie jest wcale tak banalna). Pralnia posiada wszystkie udogodnienia — czyste aż świeci, — praca wre. Trzeci dział — to szycie. Dziś już nie do pomysłenia jest, by młoda paniuszka nie umiała poradzić przyszyść guzika. Oczywiście paniuszka, która choć raz będzie w Szkole Pracy Domowej. Bo o innych, nawet z maturo, różnie mówią. Tam urwany guzik bywa często zagadaniem stokrój poważniejszej szew, niż kwadratowa kola.

Jedynie rozwiązanie i ratunek — to agrafka.

Szycie, gotowanie i pranie — to najgłówniejsze prace dobrej gospodyni. Tego też uczy Szkoła Pracy Domowej.

Nowy lokal Szkoły (zaułk Franciszkański 7) odznacza się सहлудnością i dobrem rozmięszeniem poszczególnych pracowni. Szkoła korzysta ze świadczeń Magistratu (lokal, opał, światło). Siły nauczycielskie oplać Kuratorium Szkolne.

Konejęsę na prowadzenie szkoły Pracy Domowej posiada Towarzystwo Polskiej Pracy Oświatowej „Światło”, instytucja istniejąca jeszcze z czasów zaborów i mająca w swym dorobku poważne plony pedagogiczne i swym dorobku poważne plony pedagogiczne i społecznej działalności.

O korzyściach, jakie dziewczęta wynoszą ze Szkoły Pracy Domowej, świadczy zapas, z którym przychodzi one do Szkoły, a przede wszystkim wyniki zajęć praktycznych. Każda uczennica jest pomocą rodziny, a w przyszłości wyrobi się na dobrą panią domu. Dlatego też pożytecznej tej placówce żywcem należy jak największego rozwoju. T. C.

grodzińska

Apel przed uroczystościami Batoroweni. Wojewódzki Komitet uczenia króla Stefana Batoro go zwraca się niniejszym do wszystkich urzędów, organizacji społecznych, PW, Związków b. wojskowych, szkół i cechów rzemieślniczych o wzięcie udziału w uroczystościach w dniach 25 i 26 listopada br.

Zgłoszenia przyjmuje Biuro Komitetu w zarządzie miejskim, pokój Nr. 10, a informacji w sprawie ustawienia pocztów sztandarowych i miejsc przy powitaniu, oraz podczas nabożeństwa, udziela mistrz ceremonii p. profesor Teofil Budzanowski w gimnazjum państwowym m. iem w dniach 23 od godz. 13:14 i 24 od g. 9-13, pozmtem dnia 25 i 26 podczas uroczystości na miasteczku.

Wyjazd prezydenta miasta do Warszawy. Pan prezydent miasta Kazimierz Sulistrowski wyjechał wczoraj do Warszawy.

Wyjazd p. prezydenta pozostaje w związku ku ze zbliżającymi się uroczystościami ku czci króla Stefana Batoro go.

Sprawa żniźek kolejowych na uroczystości Batorowe w Grodnie. Dyrekcja Okręgowej Kolei Państwowej w Wilnie, zawiadomiła wojewódzki komitet uczenia Króla Stefana Batoro go w Grodnie, że żniźki kolejowe do Grodna na uroczystości Batorowe, w dniach 25 i 26 b.m. Ministerstwo Komunikacji ograniczyło do 25 proc. kosztów całego biletu (również z powrotem), które uzyskać będą mogły tylko złożone conajmniej z 15 osób.

Powiatowy Komitet Pożyczki Narodowej podaje do wiadomości, że firmy, instytucje i osoby, które subskrybowały 6-proc. Pożyczkę Narodową w normie ustalonej przez Komitet, a dotychczas nie otrzymały dyplomów, mogą otrzymać dyplomy o spełnieniu obowiązku obywatelskiego w biurze Komitetu, mieszczącym się w lokalu Wydziału Powiatowego przy ul. Orzeszkowej Nr. 3 (pokój inspektora Samorządu Gm.). Dyplomy wydawane będą we wszystkie dni od godziny 10-13-tej do dnia 28 listopada br.

Jednocześnie Komitet wzywa opieszalszych subskrybentów do niezwłocznego wpłacenia w placówkach subskrypcyjnych drugiej raty Pożyczki Narodowej.

Bokserzy Grodna przegrali w Białymstoku. W rozegranym w Białymstoku meczu w ramach spotkania reprezentacji bokserzy Białostok — Grodna zwyciężyli białostocianie w stosunku 7:5.

Skradli mięso na rynku. Mieszkaniec folwarku Dobrowola, pow. augustowskiego Gubalewicz Jerzy — przywiózł do Grodna na rynek 140 kg. mięsa.

Wielkie rozczarowanie spotkało Gubalewicz, gdy od postawionego wozu odszedł, a po powrocie mięsa nie znalazł.

Samowola. Józef Korpisz — dozorca spółdzielni „Mars” samowolnie zajął mieszkanie w Kurzyńskiego Kazimierza (Artyleryjska Nr. 6).

nowogrodzka

Ważne zebranie Wojewódzkiego Komitetu LOPP. Zarząd Nowogrodzkiego Komitetu Wojewódzkiego LOPP zawiadamia uprzejmie, iż w dniu 11 grudnia 1933 r. o godzinie 13-tej odbędzie się w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego Ogólne Zgromadzenie Programowo-Budżetowe — Sprawozdanie Komitetu Wojewódzkiego LOPP z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie zebrania, 2) wybór prezydium, 3) odczytanie protokołów ostatnich zebrania (programo-budżet i sprawozdawczego), 4) sprawozdanie z działalności Komitetu Wojewódzkiego za rok 1932, 5) uchwalenie programu i budżetu na r. 1934, 6) uzupełnienie wyboru do zarządu i komisji rewizyjnej, 7) wybór delegatów (2), oraz 2 zastępców na Ogólne Zgromadzenie LOPP, 8) zatwierdzenie wniosków zgłoszonych w terminie przez Komitetu Powiatowe lub ich delegatów, 9) wolne wnioski.

Orkiestra symfoniczna w Nowogrodku. Przy Sekcji Kulturalno-Oświatowej BBWR w Nowogrodku powstaje zespół orkiestry symfonicznej. Obejmuje on poważne siły wykonawcze. Pierwsze zebranie organizacyjne odbyło się już dnia 16 bm.

Udział nowych członków zespołu zgłaszać można codziennie w Sekret. Wojew. BBWR — przy ul. Piłsudskiego 36, tel. 75.

Śmierć dwu kobiet w czasie suszenia lnu. W nocy na 18 bm. we wsi Emiljanowice, gm. poczapowskiej, pow. nowogrodzkiego, Zofia Fursa, licząca 105 lat życia i jej córka Julia, położyły się w nocy na suszącym się lnie w suszarni. Wskutek wydziałającego się gazu, Zofia Fursa zmarła na miejscu, zaś jej córka zmarła następnego dnia.

Nagły zgon wskutek bólów żołądkowych. W dniu 20 bm. zmarł nagle mieszkaniec wsi Iłag Kraskowska Góra gm. szczorokowskiej pow. nowogrodzkiego Jan Kraskowski, w wieku około 26 lat. Wedle oświadczenia rodziny, zmarły od dwóch dni cierpił na silne bóle żołądkowe.

baranbucicka

Zebranie Bezpartyjnego Koła Zw. Maszynistów. W dniu 18 listopada w lokalu Ogniska kolejowego odbyło się zebranie członków Bezpartyjnego Koła Zw. Maszynistów Kolejowych. Przewodził delegat Okręgowego Związku p. Konstanty Ptasiński, który wygłosił referat o sytuacji obecnej, poczem zażądał przedłożenia sprawozdania z działalności, które zostało przyjęte do zatwierdzającej wiadomości. Do Zarządu zostali wybrani p. p. Stankiewicz Stanisław, Ulanowski Wacław i Matulis Rafał.

Obecnych na zebraniu było 20 członków.

Radjo wileńskie

Środa, dnia 22 listopada

7.00 — Czas. Gimnastyka. Muzyka. Dziennik poranny. Muzyka. Chwilka gosp. domow. 11.40 — Przegląd prasy.

11.50 — Muzyka z płyt.

11.57 — Czas. Muzyka. Dziennik por. kom. meteor. Muzyka.

12.25 — Wiad. o eksporcie.

13.30 — Giełda rolnicza.

15.40 — Arje i pieśni.

16.00 — Orkiestra Pawła Whitemana (płyty)

16.10 — Audycja dla dzieci.

16.40 — „W świetle lampy” — nowości teatralne omówi Zygmunt Falkowski.

16.25 — Koncert kameralny.

17.50 — Godz. odc. pow.

18.00 — „Skutki wykrywien psychiki polskiej” — odczyt wygł. W. Stępczyński.

18.20 — Muzyka lekka.

19.05 — Przegląd literat.

19.20 — Rozmait.

19.25 — Odczyt.

19.40 — Sport.

19.45 — Rozmait.

19.45 — Dziennik wieczorny.

20.00 — Piosenki Stojła.

20.25 — Orkiestra gitarystów.

lidzka

5 lat więzienia za usiłowanie zabójstwa. Lidzki Sąd Okręgowy skazał na 5 lat więzienia mieszkańca wsi Konichy gminy bieniakowskiej Jana Parwickiego, który w dniu 4 września br., przychodząc w si przydrożnych krzakach koło wsi Gierwisy, usiłował z obciętego karabinu zastrzelić swego rywala Juliana Woronisa.

KATASTROFA LOTNICZA WE FRANCJI

Koło Beauvais wydarzyła się katastrofa lotnicza. Samolot pasażerski, w którym znajdowały się dwie osoby, a mianowicie pilot i radiotelegrafista, stanął nagle w płomieniach i runął ze znacznej wysokości. Pilot i radiotelegrafista zdążyli wyskoczyć na spadochronach i ocalili. Na zdjęciu pilot i radiotelegrafista obok zniszczonego samolotu sprawdzają jeden ze spadochronów, który ocalał im życie.

21.00 — „Moja fabryka” feljet. wygl. Z. Nowakowski.

21.15 — Recital fortepianowy.
22.00 Odczyt esperancki.
22.20 — Ciotka Albinowa mówi —
22.35 — Muzyka taneczna.
23.05 — Muzyka tan.

W godzinach wieczornych przewidujemy ew. retransm. stacji zagranic.

Czwartek, dnia 23 listopada

7.00 — Czas. Gimnastyka. Muzyka. Dziennik poranny. Muzyka. Chwilka gosp. domow. 11.40 — Przegląd prasy.
11.50 — Muzyka z płyt.
11.57 — Czas. Muzyka. Dziennik por. kom. meteor. Muzyka.
12.25 — Wiad. o eksporcie.
13.30 — Giełda rolnicza.
15.40 — Koncert.
16.25 — „Zielonki, smaczne, zdrowe...” — pog. dla dzieci Ireny Lubickowskiej.
16.40 Odczyt.
16.55 — Duety wokalne.
17.20 — Recital skrzypcowy
17.50 — Codz. odc. pow.
18.00 — Odczyt.
18.20 — Słuchowisko.
19.00 — Program na piątek
19.05 — Skrzydła pocztowa Nr. 271.
19.25 — Odczyt aktualny
19.40 — Sport.
19.45 — Rozmait.
19.47 — Dziennik wiecz.
20.00 — Muzyka lekka.
21.00 — Skrzydła techn.
21.15 — Odczyt.
21.30 — Pieśni indyjskie
22.15 — Muzyka tan. (płyty).
23.00 — Kom. meteor.
23.05 — Muzyka lekka i taneczna (płyty).

lidzka

5 lat więzienia za usiłowanie zabójstwa. Lidzki Sąd Okręgowy skazał na 5 lat więzienia mieszkańca wsi Konichy gminy bieniakowskiej Jana Parwickiego, który w dniu 4 września br., przychodząc w si przydrożnych krzakach koło wsi Gierwisy, usiłował z obciętego karabinu zastrzelić swego rywala Juliana Woronisa.

KATASTROFA LOTNICZA WE FRANCJI

Koło Beauvais wydarzyła się katastrofa lotnicza. Samolot pasażerski, w którym znajdowały się dwie osoby, a mianowicie pilot i radiotelegrafista, stanął nagle w płomieniach i runął ze znacznej wysokości. Pilot i radiotelegrafista zdążyli wyskoczyć na spadochronach i ocalili. Na zdjęciu pilot i radiotelegrafista obok zniszczonego samolotu sprawdzają jeden ze spadochronów, który ocalał im życie.

Dziś Kraina Szaonu! — Uroczyna przez ca y Świat Daska p.a.a. ogłsta.

Joan Crawford i bczyszczre kobiet Gary Cooper
w przeducdownym kapitalnym filmie

„DZIŚ ŻYJEMY”

Arcydzieło, które obecnie wzrusza, entuzjazmuje i pobudza serce każdego człowieka — na większą kreację, niż kiedykolwiek stworzył Gary Cooper i Joan Crawford — Nad program: Święto Kawale i Polskiej w Krakowie, Najnowszy Tygodnik Paramountu — Początek wesołość o 4, 6, 8, i 10. 0

Główny za nocy wzbudza najpiękniejszy film sezonu

SZALONA NOC

Rekordowa powodzenia.

Dziś nieodwołalnie ostatni dzień „POŻEGNANIE Z BRONIA” z GARYM COOPEREM
Jutro premiera REKORDOWY SUKCES stokrój przewyższający „Pod dachami Paryża”

„TOTO”

W roli głównej: ubóstwiany piosenkarz Paryża, ulubieniec świata całego ALBERT PREJEAN

„TOTO” to dramat i farsa BŁĘDZNA WYSTAWA „TOTO” to humor i zły zmieszanie miłość i szty

Nad program: Najnowsze aktualności — Początek punktualnie 4, 6, 8 i 10.15 Ska 1 bize ogrzona

„CASINO”

Pan

na FILMOWEJ TAŚMIE

LISTY CZYTELNIKÓW.

Tym razem są tacy. W kolekcji chronologicznej, pierwszy jest p. B., o rozczarowaniu, jakiego doznał z powodu filmu „Halka” z Kiepurą. Film ten systematycznie co jakiś czas wraca na ekran i zawsze staje się powodem utyskiwań ze strony publiczności. Swego czasu była już ta sprawa poruszana. Ponieważ zawsze, jak widać, są „nieświadomi”, którzy zbytym ufają sprytnym reklamom, wyjaśniam raz jeszcze: w filmie „Halka” śpiewa Kiepura, ale nie Jan, lecz Lada. Film był nakręcony bardzo dawno i słabo zsynchronizowany. Reżyseria i gra aktorów ma dużo usterek. Filmy Jana Kiepury są wszystkie nakręcone poza Polską, Lada Kiepura, brat Jana, również śpiewa, nawet dobrze, nie udało mu się jedynie w filmie „Halka”.

Drugi list p. M. O. dotyczy poruszenia w recenzjach filmowych techniki wyświetlania filmu i warunków lokalnych (t. zn. sala, krzesła itp.) I to sprawa nie nowa. Bardziej rażące braki projekcji wytłumacz są zawsze. Jakość sal kinowych to już kwestia doświadczenia publiczności kinowej, która łatwo może się zorientować, że „Casino”, „Pan”, „Heljos” itp. to jedna klasa, a „Wir”, „Stylowy” itp. — całkiem inna.

Trzeci list p. J. M. jest zapytaniem, gdzie można poznać tajniki obchodzenia się z aparatem filmowym. Czy Pan chodzi o aparat do wyświetlania, czy do zdjęć? I w jednym i w drugim wypadku nie znajdzie Pani w Wilnie żadnych kursów. Wogóle w Polsce niema solidnej szkoły filmowej, gdzieby nie tylko nabierano na „gwiazdy”, ale przyzwyczajano wykładano technikę filmową. Są takie szkoły zagranicą — np. w Paryżu. Jak można zatławić sprawę na miejscu? Poznać aparat projekcyjny bardzo łatwo. Wystarczy zwrócić się do jakiegokolwiek kina. Technik z kabiny to zwykle człowiek uprzejmy. Można też dużo się dowiedzieć w Kole PrehistorykówUSB (Zamkowa 11). Kolo to bowiem prowadzi kino szkolne w Wilnie i ma własny aparat. Jeżeli chodzi o aparat do nakręcania, czyli ściślej mówiąc o wyszkolenie się w pracy operatora — sprawa jest trudniejsza. Była parę lat temu w Wilnie wytwórnia filmowa — ale teraz o niej głucho. Jedynie wyjście to pojechać do Warszawy. Mamy wielu dobrych operatorów (np. inż. Gniazdowski) i reżyserów (np. Waszyński). Może ci ludzie zechcą dać parę lekcji.

List Pani porusza bardzo ciekawą i bardziej niż się na pierwszy rzut oka wydaje — ważną sprawę. Dobrze wyszkolony operator — to polowa powodzenia filmu. Cóż, kiedy niema kto szkolił tych operatorów.

Tad. C.

GIEŁDA ZBOZOWO-TOWAROWA I LNIARSKA W WILNIE

Z dnia 21 listopada 1933 r.

Za 100 kg. paryet Wilno.

CENY TRANZAKCYJNE:

Żyto I stand.	15,30
Owies stand.	15,25
Mąka pszenna 0000 A luks.	34
Mąka żytnia do 55 proc.	25,50
Mąka żytnia do 65 proc.	21,50
Mąka siłkowa	17
Mąka razowa	18
Kasza owsiana	45
Ziemiarki jadalne	6
Kasza perlowa (pęczak) Nr. 2	24,50
Kasza perlowa Nr. 3	31

CENY ORJENTACYJNE:

Żyto I stand.	16-16,50
Pszensica zbierana	20-20,50
Jęczmień na kaszę zbierany	14-14,50
Owies zadeczonny	12,50-13
Mąka pszenna 0000 A luks.	34-37
Mąka żytnia razowa szatr.	18,50-19
Otręby żytne	10-10,50
Otręby pszenne cienkie	10,50-11
Otręby jęczmieńne	9-9,25
Kasza gryczana I-1 palona	43
Kasza gryczana I-2 palona	41
Kasza gryczana I-1 biała	45,50
Gryka zbierana	19,50-20
Siano	6,50-7
Słoma	5-5,50
Siemię lniane	34,50-35

LEN: za 1000 kg. franco st. załadowania:

Len trzepany Wolożyn	1147,45-1179,92
Druja	974,25-1006,72
Traby	1201,57-1234,04
Kądział horodziejska	1039,20-1071,67
Targaniec (asort.) 70/30	736,10-768,57

Ogólne usposobienie spokojne. Tendencja na żyto i grykę mocniejsza, na siemię lniane słabsza.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Z dnia 21 listopada 1933 r.

Belgia 124,15	—	124,46	—	123,84
Gdańsk 173,26	—	173,69	—	172,83
Holandia 359,35	—	360,26	—	358,45
Kopenhaga 129,50	—	130,15	—	128,85
London 28,97	—	28,98	—	29,12
Nowy York 5,36	—	5,39	—	5,33
Nowy York 5,40	—	4,43	—	5,37
Paryż 34,86	—	34,95	—	34,77
Praga 26,43	—	26,49	—	26,37
Stokholm 149,60	—	150,35	—	148,85
Szwajcaria 172,60	—	173,03	—	172,17
Wlochy 46,95	—	47,07	—	46,83
Berlin 212,60	—	Tendencja	—	niejednolita.

AKCJE:

Bank Polski 79	Tend.	słabsza.
Dolar w obr. pryw.	5,37	
Rubel złoty 4,72	—	4,74

Pożyczki polskie w N. Yorku: Dolarowa 61. Dillonowska 70. Stabilizacyjna 83,50. Śląska 48,25.

OKAZYJNIE DO SPRZEDANIA garnitur mebli salono- wych, obrządk, wyz- maczka, lampa etc. Ja- glielostka 7 m. 6. Wje- ścić z dziedzińca od g. 3-5.

Lokale

Do odstąpienia dwa duże, jasne pokoje na piętrze, z łożem i meblami kuchn., — Ulica Artyleryjska 1 m 3

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, re- wiru 8-go, mający siedzibę urzędową w Wilnie przy ulicy Zygmunto wskiej Nr. 6 m. 3, na za- sadzie art. 1030, 1031 i 1033 Ust. Post. Cyw. obwieszcza, że w dniu 23 listopada 1933 roku. od godz. 12 rano w Wilnie, przy ulicy Wielkiej Nr. 7 odbędzie się sprzedaż z drugiej licytacji publicznej majątku ruchomego, należącego do firmy „Universal” w osobie Lej Fejnszjerdoro- wej, składającego się z trzech maszyn do szycia firmy „Rast et Gasser” nożnych, nożych, gabinetowych za Nr. 601621, 803104 i 597888, oszacowanych na sumę 600 zł.

Powysze mienie można oglądać w dniu licy- tacji, w miejscu sprzedaży w czasie wyżej wskazanym.

Wilno, dnia 7 listopada 1933 roku.

Komornik (—) A. Rubom.

Posady

POSZUKUJĘ MIESZKANIA ciepłego suchego i słonecznego z wy- gładem, 4-5 pokojo- wym. Zgłoszenia do Adm. „Słowa” dia A. B.

Potrzebny większy pokój w cen- trum z prawem korzy- stania z łazienki i kuch- ni Łukasz (arty do Administracji dia I. K.

ROLNIK- HODOWCZA

naszych czytelników polecimy wdową po urzędniku magistrackim z trojgiem dzieci, Ne- dza osteteczna, bosi i obdrbi Łukasz oliary w produkt-ch i abra- nia przy mje Adm- nistracji „Słowa” dia J. A.

T-w S.W. Wincelto woła o pomoc dia 57 letniego starca majte- go raka. Syu młody gwizlik przy nim z czworgo młami dzieć- mi najmłodsze roczne, jnz gorliczne — ne- dza arzyżczna. Bra- ubrań, hieba, miesz- kanie fatalne O naj- drobniejsze oliary pro- szę skłócić pod literą N. do Redakcji „Słowa”

Miłosierdziu

czytelni ków poleca się obłożenie i nieliczne chora, nie mająca zad- nych środków do życia Zł. Ukrzywna zam. Bernard,ński zalek 4 m. 1. 0

Zguby

Z GUBIONA legitymacji nanczytelka ską Nr 67, wydanej imię Hlary Capliń- skiej przez Inspektora Szkoła 2 — 15 godz 0 Szkoły w Wars-awie- należała się. 0

Dobrej posady

poszukuję nanczytelka dobrych pocztałów — Zł. Ukrzywna zam. Bernard,ński zalek 4 m. 1. 0

Do odstąpienia

dwa duże, jasne pokoje na piętrze, z łożem i meblami kuchn., — Ulica Artyleryjska 1 m 3

EARL DERR BIGGERS

Chińczyk — Zwycięzca

Inspektor uśmiechnął się i siedział chwile w milczeniu przyglądając się przemijają- cym widokom. Zalesione pagórki prześlizgiwa- ły się za oknami, wycięty brzeg Śródnio- nego morza, odne widoki....

— Jaka piękna okolica! — zauważył Duff.

— Wszystko jak w kinie, — burknął Tait sięgając po amerykańską gazetę.

Duff zwrócił się do jego towarzysza:

— To pewnie pierwsza paniśka podróż zagranicę?

Kenaway potrząsnął głową:

— Nie, wyjeżdżałem zawsze w czasie wa- kacji szkolnych. Cuius były czasy! Ale nie umiałem tego ocenić. — rzucił niechętnie spoj- rzenie swemu towarzyszy i westchnął. — Nie miałem żadnych smartwici... nie miałem na głowie nic... przę włosów!

— To się rozumie, — wespółował Duff i znów zwrócił się do Taita:

— Jakże młody i się nie niepokoił o losy tej wyieczki, a pan w szeregach? Jak pan pamięta, byłem światłem jednego z pan-

skich ataków Daję słowo, byłem przekonany, że śle z panem!

— I nie mi się nie stało, — wymamrotał Tait. — Nawet pan mógł to zauważyć!

— Nawet ja? — Duff podniósł brwi. — Ma pan rację, nie jestem tegim detektywem. Nie mogłem odnaleźć tyln punktów zawiła- nych. Naprzykład: nie dowiedziałem się dotąd co zobaczył pan w proggu salonu w Broom's Hotelu, co spowodowało atak sercowy.

— Nie nie zobaczyłem. Mówiłem już, że nie.

— Zapomniałem, czy pytałem pana o to: czy, kiedy zamordowano Hugh'a Drake, słyszał pan tej nocy jakieś krzyki, lub inne podejrze- ne odgłosy? Pan rozumie, o co mi chodzi?

— Skądże miał miał to słyszeć? Prze- cież mój pokój był oddzielony od pokoju za- mordowanego, pokojem Honeywooda.

— A, tak, tak było! Ale, widzi pan, Mr. Tait, — inspektor patrzył ostro w oczy star- ca, — Drake został zamordowany w pokoju Honeywooda.

— Co to znaczy? — krzyknął Kenaway.

Tait nie powiedział, ale inspektorowi wydało się, że twarz jego przybladła nieco.

— Czy pan rozumie mnie, Mr. Tait? Drake został zamordowany w pokoju Honeywooda. Stary prawnik odsunął gazetę.

— Może pan jest lepszym detektywem, niż sądziłem! — przyznał. — Więce pan to od krył naprawdę?

— Odkryłem i wobec zmienionej sytuacji czy nie zechce pan zmienić nieco swej dotych- czasowej wersji?

Tait skinął głową.

— Dobrze. Opowiem panu, co zaszło. Do- myśliam się zgóry, że pan mi nie wierzy, ale nie dbam o to. Wczesnym rankiem obudziły mnie jakieś odgłosy, jakby kogoś duszono w sąsiednim pokoju. W pokoju Honeywooda. — Trwało to bardzo krótko i zanim odzyskałem całkowitą przytomność umysłu, wszelkie odgło- sy zamikły. Rozmyślałem, co mam teraz ro- bić? Wybrałem się w podróż dla odpochnię- cia i sama myśl, że mogę być wplątany do jakiejś sprawy, która mnie nie dotyczyła, była mi wstrętną. Oczywiście nie przypuszczam nawet że chodziło o mordstwo: odgłosy to trwały tak krótko! Nie zastanawiałem się dłużej, bo nie już nie miało czasu. Zasnąłem spokojnie. Wstałem rano o wczesnej godzinie i zeszed- łem na dół na śniadanie. Po kawie — zakaza-

no mi jej, ale do djabła, i tak nie żyje się wiecznie, — poszedłem na spacer do St. James Parku. Wracając spotkałem w drzwiach służącego, który oznajmił mi, że jakiś amery- kanin został zamordowany na górze. On sam nie wiedział nazwiska zamordowanego. Ale ja domyśliłem się odrazu. Honeywood! Udużono go! Więce słyszałem, jak go mordowano i nie ruszyłem palcem, by mu dopomóc!

— Wiadomość ta była dla mnie powa- żnym wstrząśnięciem, a za chwilę spotkałem pana. Mijałem próg saloniku, w którym czekał już inni na pana, z przekonaniem, że Ho- nywood nie żyje. A właśnie on we własnej oso- bie rzucił mi się pierwszy w oczy, w grupie czekających osób. Drugie wstrząśnienie zrobiło swoje i serce odmówiło mi posłuszeństwa.

— Rozumiem, — kiwał głową Duff, — Ale pan nie powiedział mi o tem, dlaczego? Czy to przez chęć podrażnienia się ze mną?

— Zapewne nie. Ale, kiedy zobaczyłem jeden z tych obłąrzymów — hoteli, wystawio- nych na najwidoźniejszyszych placach miasta, był to raczej mały hotelik, pełen komfortu i elegancji. Służący oznajmił, że za pół godziny będzie podany obiad. Dookoła panował spokój i cisza tak charakterystyczna dla przedob- dniej pory, kiedy się wszyscy przebierają.

Duff roześmiał się.

— Jestem skłonny uwierzyć panu. To

zresztą zależy od tego co przyszłość odstani.

Tait zgłogdniał.

— Na Jowisza pan jest lepszym detekty- wem, niż się spodziewałem!

— Dziękuję za uznanie! Ale oto jesteśmy już w San Remo!

Podczas gdy autobus hotelowy toczył się ulicami miasta, wśród kurzu i hałasu, doktor Lofton przemawiał krótko do swych „pup- łów”:

— Wyjeździemy stąd jutro o dwunastej w południe, — oznajmił. — Niech państwo nie rozpaczają nie więcej, ponad najniezbędniej- sze rzeczy. Musimy spieszyć do Genui.

Zatrzymali się właśnie przed wejściem do Palace Hotelu. Duff zamówił sobie pokój za pierwszym piętrze, przy schodach do hallu. Tuż przy drzwiach do jego pokoju była klatka windy.

Serce inspektora biło gwałtownie. Ogląd- ał się po hotelu, nieco zdziwiony: nie był to jeden z tych obłąrzymów — hoteli, wystawio- nych na najwidoźniejszyszych placach miasta, był to raczej mały hotelik, pełen komfortu i elegancji. Służący oznajmił, że za pół godziny będzie podany obiad. Dookoła panował spokój i cisza tak charakterystyczna dla przedob- dniej pory, kiedy się wszyscy przebierają.

Na tablicy nazwisko Miss Sybilli Conway

było odznaczone na czwartym piętrze. Miał w pokoju telefon. Połączył się z jej pokojem i za chwilę muzykalny, niski głos odpowie- dział na jego dzwonek. Był to głos, pełen uroku....

— Inspektor Duff? — szeptala prawis.

— Tak się cieszę. Czekanie było potworne. Gotowa jestem skończyć z tem.

— Dobrze. Musimy się zaraz spotkać. Wszystkie moi towarzysze podróżują w swoich pokojach, ale zjeżdżą wkrótce do hallu na obiad. W oczekiwaniu na nich, porozmawiamy — Naturalnie. Przyniosę panu list, któ- ry mógł być napisal do mnie z Londynu. Wy- jaśni on panu dużo rzeczy, a pozatem....

— A pozatem pan zobaczy wszystkich uczestników wyieczki doktora Loftona. Wy- brałem już kryjówkę, z której będziemy się przyglądali z pod palm. Co do naszej rozmowy, to ułożylem sobie w ten sposób: kolo me- go pokoju, na pierwszym piętrze jest mały sa- lonik. Pani rozumie, co ja nazywam pierwszym pięciem: to znaczy zaraz nad ziemią, zdaje się że w Ameryce to się nazywa drugim pięciem. Drzwi tego saloniku mogą być zamknięte z wewnątrz. Możemy się tam spotkać. Czy po- kój pani jest blisko windy?

— O kilka kroków.

(D. C. N.)